

Onderwerp: aanpassing begrenzing buitengebied Spijk
Datum: 23-03-2017
Aan: Provincie Groningen, Afdeling Ruimte en Samenleving, Team R.O.
Van: Gemeente Delfzijl (contactpersoon: F.Verhoeven)

1. Inleiding

Nadat eerder regionale visievorming had plaatsgevonden, is in 2016 voor de gemeente Delfzijl het *Programmaplan huisvesting scholen gemeente Delfzijl* opgesteld¹. Met de vaststelling in de gemeenteraad van Delfzijl op 14 juli 2016 kreeg dit programmaplan een definitieve status. Het programmaplan is in samenspraak tussen gemeente en schoolbesturen opgesteld. Doel van het plan is om in de periode 1-1-2016 tot 1-1-2021 de onderwijshuisvesting aardbevingsbestendig én toekomstbestendig te maken. Deze ambitieuze doelstelling vraagt ook een adequate planologische regelgeving. Zo is de gemeente bezig met het opstellen van een bestemmingsplan voor een nieuw Integraal Kindcentrum in de kern Spijk.

Bij toetsing aan de provinciale Omgevingsverordening is gebleken, dat de gewenste locatie voor het nieuwe kindcentrum in het daartoe aangewezen buitengebied is gelegen. In beginsel mogen in het buitengebied geen bestemmingen voorkomen die voorzien in een nieuwe stedelijke ontwikkeling, ofwel in dit geval: in een nieuwe ontwikkeling van dorpsfuncties. Mits voldoende aangetoond, kan hiervan afgeweken worden.

Begin 2017 is tussen provincie Groningen en gemeente Delfzijl afstemming geweest over de locatiekeuze voor het nieuwe kindcentrum. Tijdens een overleg ter plaatste op 10 februari 2017 zijn de locaties op sportpark Oldencate bezocht en heeft de gemeente een nadere motivatie gegeven. Deze motivatie is in de brief van 19 april 2017 aan Gedeputeerde Staten door de gemeente verder uiteengezet.

De provincie Groningen heeft de gemeente aangegeven (mail 22-05-2017), dat de gemeente de procedure kan starten om de realisatie van het kindcentrum op de voorgenomen locatie mogelijk te maken, waarbij de gemeente gemotiveerd dient af te wijken van de grens tussen het stedelijk gebied en het buitengebied. Onderstaand is deze motivatie opgenomen; deze wordt tevens opgenomen in de plantoelichting op het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan voor het kindcentrum te Spijk.

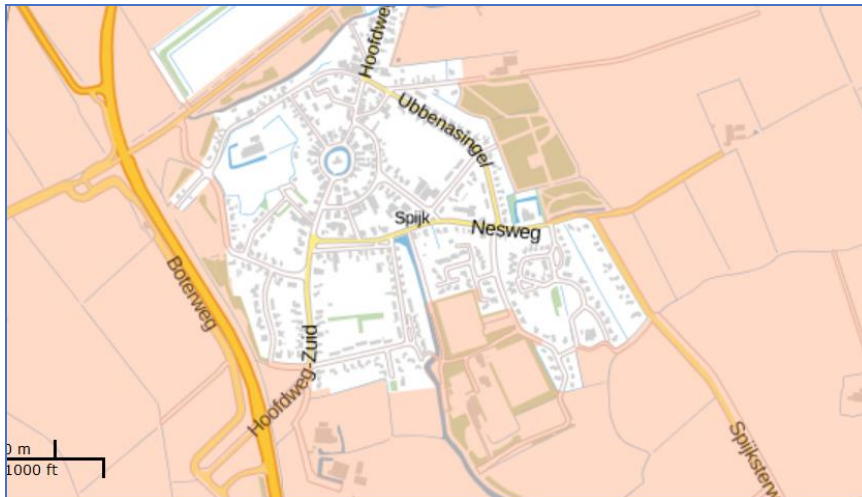
2. Omgevingsverordening 2016

Het provinciale beleid is neergelegd in de provinciale Omgevingsvisie 2016-2020. Ter uitvoering van dit beleid is op 01-06-2016 de provinciale Omgevingsverordening vastgesteld.

De Omgevingsverordening bevat over het onderwerp buitengebied-stedelijk gebied in de artikelen 2.12 en 2.13 de relevante bepalingen.

In beginsel hanteert de provincie in de Omgevingsverordening een begrenzing tussen het buitengebied en het stedelijk gebied (geconcentreerde dorpsgebieden zijn daaronder begrepen). Doel is te voorkomen dat in het buitengebied stedelijke functies worden ontwikkeld. Dit uit overwegingen van een zorgvuldig en zuinig ruimtegebruik. Op onderstaand fragment is weergegeven hoe de situatie voor Spijk in de Omgevingsverordening is opgenomen.

¹) Programmaplan scholen gemeente Delfzijl, i.o.v. de 11 aardbevingsgemeenten en NAM, Weusthuis Associatie, Groningen, 2016 (eindversie, projectnummer:200 01).

Figuur 1. Begrenzing aangewezen buitengebied ter plaatse van Spijk (Omgevingsverordening)

Uit de begrenzing blijkt dat het sportcomplex aan de zuidkant van Spijk tot het buitengebied wordt gerekend.

Artikel 2.13.1. geeft hierover het volgende aan:

“Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op het buitengebied bevat geen bestemmingen die voorzien in nieuwe stedelijke ontwikkeling”.

Sublid 2 geeft een aantal uitzonderingen op dit algemene verbod. Zo is volgens het sublid 2.a. het algemene lid niet van toepassing “op een stedelijke ontwikkeling die aansluit op het bestaand stedelijk gebied, op voorwaarde dat in de plandoelichting is aangetoond dat voor deze ontwikkeling binnen het bestaand stedelijk gebied geen ruimte beschikbaar is óf na intensivering, revitalisering en herstructurering kan worden verkregen”.

Na onderzoek heeft de gemeente als meest gewenste plaats voor een nieuw Integraal Kindcentrum de locatie op het zuidelijk deel van het voetbalveld 2 van v.v. De Poolster gekozen; (dit is locatie A op onderstaande figuur 2; de eveneens aangegeven locaties B en C waren eerder afgefallen). De gekozen locatie is met de voetbalvereniging, die aansluitend nog een kunstgrasveld heeft, besproken. Deze ziet goede mogelijkheden voor een samenwerking met de scholen op sportpark *Oldencate*.

Figuur 2. Ligging sportvelden Spijk met onderzoekslocaties

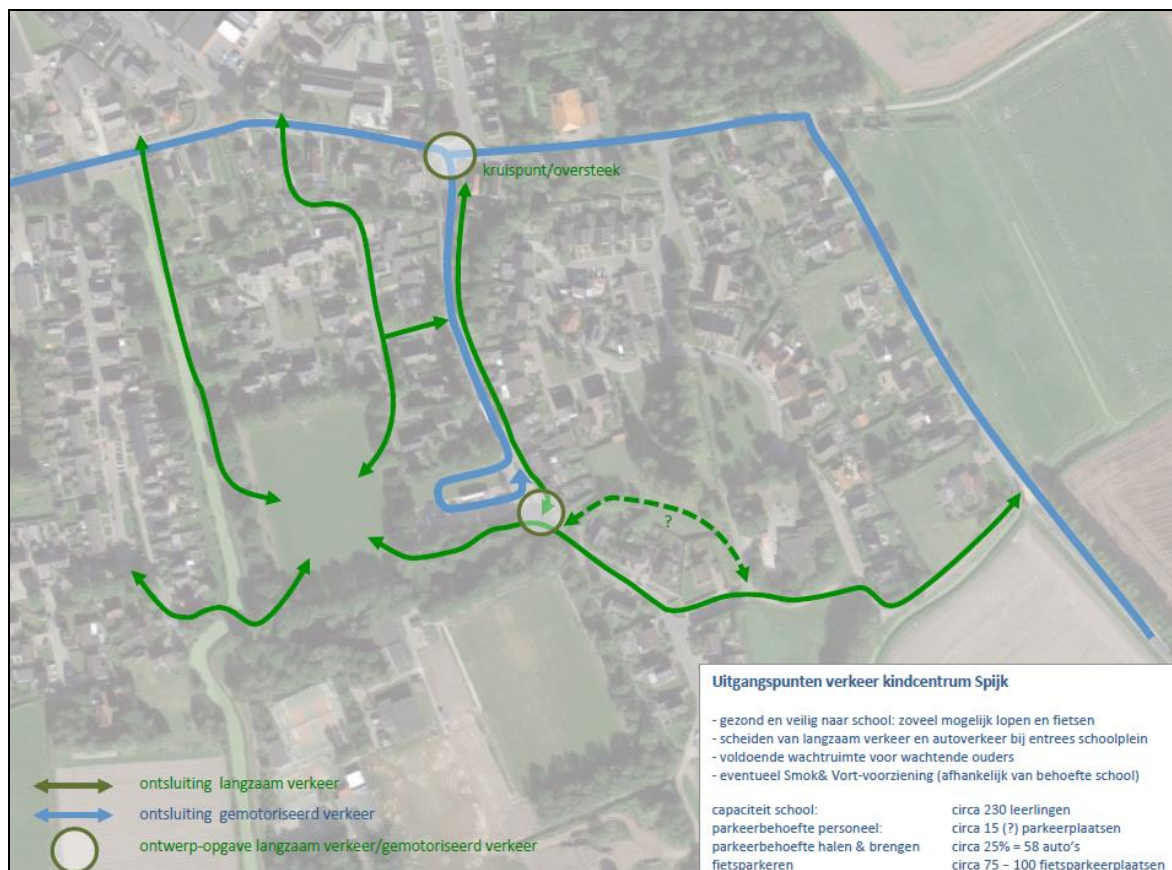
De locatie op het zuidelijk deel van het bestaande voetbalveld laat zich als volgt onderbouwen:

- **Functioneel:** de locatie draagt bij aan de gewenste concentratie van basisvoorzieningen (onderwijs, kinderopvang, beweging, sport). Deze kunnen zo van elkaars nabijheid profiteren. Ook van de zijde van de schoolbesturen is aangegeven, dat zij het belangrijk vinden dat het kindcentrum dichtbij de sportvoorzieningen wordt gebouwd en dat het kindcentrum daarnaast in een 'natuurlijke' omgeving komt te staan. Met de thans voorgenomen locatie wordt daaraan voldaan.
- **Verkeerskundig:** er is sprake van een goede bereikbaarheid van de locatie voor het nieuwe kindcentrum. Zo zijn er vanuit het dorp naar de locatie goede en veilige routes voor langzaam verkeer (lopen, fietsen). Fietsers en voetgangers kunnen de school benaderen zowel vanaf de zijde van de Willem de Merodelaan (oostzijde kindcentrum), als vanaf het Trekpad (westzijde kindcentrum) en het ten zuiden gelegen fietspad. Waar nodig worden bij aansluitpunten verkeersmaatregelen getroffen.

Omdat ook kinderen van het nabijgelegen Bierum naar het kindcentrum komen, is er tevens gekeken naar een goede bereikbaarheid vanuit dit dorp naar Spijk. Via de zuidzijde van het dorp wordt aangesloten op de Spijkerweg, waarna het dorp Bierum vlot bereikbaar is.

Voor ouders/verzorgers die kinderen met de auto naar school brengen, is er goede wachtruimte ter plaatse van het aanwezige parkeerterrein aan de oostzijde. Deze parkeergelegenheid wordt nog verder verbeterd. Van belang hierbij is op te merken dat met de omgevings- en verkeerscommissie uit het dorp over de genoemde aspecten in positieve zin is overlegd.

Figuur 3 geeft een verduidelijking van de ontsluiting van het kindcentrum.

Figuur 3. Ligging sportvelden Spijk met onderzoekslocaties

- **Ruimtelijk:** de locatie grenst aan het bestaande dorpsgebied van Spijk. In die zin leidt de ontwikkeling niet tot versnippering van het buitengebied. Verder wordt het nieuwe gebouw landschappelijk ingepast, waarbij op de aanwezige beplantingszones kan worden aangesloten.

- Inpasbaarheid in de omgeving: er is sprake van een goede milieusituatie, waarbij er voldoende afstand tot de omliggende woonfunctie aanwezig is. Aan de afstandscriteria uit de publicatie van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (*Bedrijven en milieuzonering*) wordt voldaan. Daarnaast ligt de locatie uit oogpunt van milieu gunstig: in de directe omgeving komen geen milieuverstorende functies voor en evenmin drukke verkeerswegen.

Resumerend kan worden opgemerkt dat de voorgenomen locatie vanuit planologisch oogpunt passend is.

Over de relatie met de sportvoorzieningen kan meer specifiek het volgende worden opgemerkt.

Als 'koppelkans' in het kader van het aardbevingsbestendig maken van voorzieningen wordt thans tevens de verbetering van de sport-/verenigingsgebouwen (op figuur 2 de gebouwen met de nummers 2 en 3) onderzocht. Deze hebben in het nieuwe bestemmingsplan Spijk-2017 een basisbestemming "Sport" met daaraan toegevoegd een bouwvlak voor de bestaande gebouwen.

Vanwege de relatie met het te bouwen Integraal Kindcentrum heeft de gemeente overwogen om ook voor deze sportaccommodatie een wijziging van de begrenzing van het bestaand stedelijk gebied buitengebied aan te vragen.

Evenwel, volgens artikel 2.13.1. sublid 2b geldt er een uitzondering voor sportvoorzieningen; deze kunnen ook in het door de provincie aangewezen buitengebied liggen (de Omgevingsverordening zegt het zo: *voorzieningen voor sport al dan niet in combinatie met bijbehorende voorzieningen op het gebied van cultuur, educatie, kinderopvang, verenigingsleven voor zover gesitueerd op, of aangrenzend aan een reeds bestaand sportcomplex*).

Voor Spijk geldt deze situatie: een bestaand sportcomplex, tegen het dorp aan, met daarop bijbehorende voorzieningen voor het sport- c.q. het verenigingsleven.

Figuur 4. Fragment bestemming "Sport" met bouwvlakken (bestemmingsplan Spijk, 2017)

De gemeente Delfzijl wil vanuit de wenselijkheid om mee te werken aan de locatie voor het kindcentrum hieronder nader ingaan op de criteria uit de Omgevingsverordening. Vooraf wordt in samenvattende bewoordingen ingegaan op het behoefte-aspect.

3. Behoefte aan een nieuw Kindcentrum

In het kader van het aardbevingsbestendig maken van schoolgebouwen is de situatie in Spijk onderzocht. In de samenwerkingsovereenkomst tussen gemeente Delfzijl, betrokken schoolbesturen en de NAM is voor Spijk uitgegaan van de realisering van één nieuw schoolgebouw in plaats van de bestaande schoolgebouwen op een ander perceel dan de huidige locaties (2 scholen onder een dak). De huidige scholen staan aan de Mevr. Evers-Dijkhuizenlaan 55 (in gebruik bij *OBS Fiepko Coolman*) en aan de Nesweg 19 (in gebruik bij *CBS De Burcht*). Ook de enige tijd geleden gesloten openbare basisschool uit Bierum krijgt in het nieuwe kindcentrum onderdak. Tevens worden de kinderopvang en de bibliotheek in het nieuwe kindcentrum ondergebracht.

Samen met de betrokkenen is een programma van eisen opgesteld. Dit heeft geresulteerd in een benodigde ruimte van circa 1750 m². Daarnaast is ruimte nodig voor onbebouwde functies als speelrein, groen, ontsluiting en parkeren.

4. Motieven grenswijziging

Bij de planvoorbereiding is afgewogen dat binnen het bestaand stedelijk gebied (in dit geval het bestaande dorpsgebied van Spijk) geen ruimte beschikbaar is, dan wel kan worden verkregen waarin een nieuw kindcentrum op een goede manier kan worden gehuisvest.

Conform de Omgevingsverordening wordt hieronder ingegaan op de aspecten intensivering, functieverandering en herstructurering.

▪ *Beoordeling huidige schoollocaties*

Bij de locatie voor een nieuw kindcentrum zijn in een vroeg stadium ook de bestaande schoollocaties afgewogen. Deze liggen in de bestaande dorpskern (zie hiervoor onder paragraaf 3). Gebleken is dat de bestaande locaties niet voldoende ruimte bieden voor het programma van eisen (twee scholen, peuter- en kinderopvang, alsmede de bibliotheek). Bovendien vraagt een dergelijke bundeling ook extra voorzieningen (verkeer, parkeren, halen en brengen), die op de bestaande locaties niet voldoende zouden kunnen worden geboden.

▪ *Intensivering*

Spijk heeft de duidelijke kenmerken van een wierdedorp. De dorpskern is dermate waardevol dat deze is aangewezen als beschermd dorpsgezicht. Zie hiervoor figuur 5.

Figuur 5. *Begrenzing beschermd dorpsgezicht Spijk (bron: Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed) met vertaling in het bestemmingsplan Spijk-2017.*

Binnen dit beschermde dorpsgezicht en het kenmerkende, aaneengesloten bebouwingspatroon leent de ruimtelijke structuur zich niet voor nieuwe invullingen. Het accent ligt hier op perceelsgebonden ontwikkelingen die passen bij het karakter van de wierdenederzetting.

Rondom de wierdenederzetting komen weliswaar enkele groene ruimtes voor, maar deze zijn door hun ligging en gebruik niet geschikt voor de functie van een kindcentrum.

Bovendien horen de onbebouwde terreinen aan de westzijde tot het beschermde gezicht. Daarnaast is het van belang op te merken dat de woonbuurten in eenzelfde radiaire structuur zijn opgebouwd als de dorpskern. Behoud van dit patroon is in het ruimtelijk beleid het uitgangspunt. De voorgenomen invulling op een deel van het sportveld is gelegen in een gebied dat reeds omgeven wordt door planmatige nieuwbouw. Als zodanig is er met de grensaanpassing een logische grens te bereiken.

▪ *Revitalisering*

In het nieuwe bestemmingsplan Spijk-2017 wordt uitgegaan van het behoud van de functionele hoofdstructuur. Aan de noordzijde van de dorpskern bepaalt het bedrijventerrein Tjarriet het beeld en wordt de dorpsbebouwing begrensd door de EGD-weg. Een kindcentrum nabij dergelijke functies zou niet passend zijn.

Figuur 6. Ligging bedrijventerrein Tjarriet en noordwestelijke dorpsgrenzen (bron: Bestemmingsplan Spijk-2017).

Het bestemmingsplan biedt ruimte voor perceelsgebonden ontwikkelingen, maar binnen de bestaande dorpsstructuur zijn grotere ingrepen niet aan de orde noch gewenst.

Al met al ontstaan vanwege revitalisering geen geschikte ruimtes voor een functie als een kindcentrum.

▪ *Herstructurering*

In het kader van het woonbeleid wordt in zijn algemeenheid voorzien in plaatselijke herstructurering van verouderde woonbuurten. Door de recente noodzaak vanuit het aardbevingsbestendig maken van woningen kan plaatselijk de wens voor gebiedsgerichte herstructurering optreden. Hoe dit voor Spijk uitwerkt, is thans niet te zeggen. Ook in het nieuwe bestemmingsplan Spijk-2017 wordt voorts nog niet van integrale buurtvernieuwing uitgegaan. Als dit aan de orde komt, moet dit apart integraal worden afgewogen, zo is in het bestemmingsplan Spijk-2017 vastgesteld.

Wel kan worden opgemerkt, dat voor de vrijkomende schoollocaties middelen zijn gereserveerd voor het slopen van de bestaande gebouwen en het herinrichten van de vrijkomende terreinen. In overleg met het dorp en de betrokken woningbouwcorporaties kunnen per locatie de mogelijkheden worden bekeken. Daarbij hoort het inzetten van de locaties voor een herstructureringsopgave tot de mogelijkheden.

Gelet ook op de urgentie voor de scholenverbetering, is er vanuit het aspect 'herstructurering' geen mogelijkheid aanwezig die zou kunnen leiden tot alternatieve locaties voor een kindcentrum.

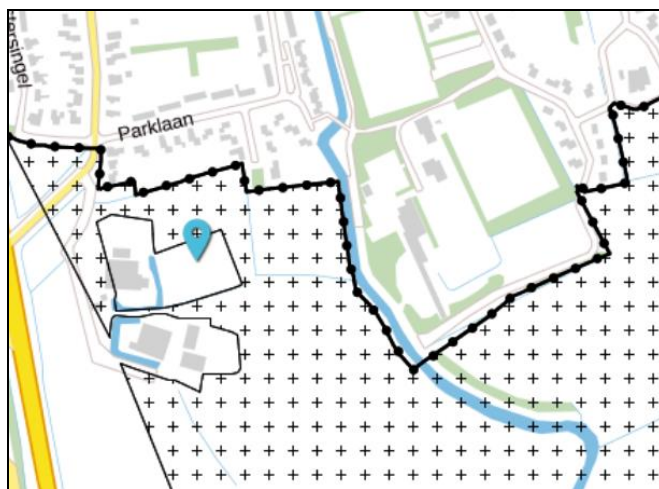
▪ *Overgang buitengebied*

Geconstateerd wordt dat de begrenzing van het huidige bestaand bebouwd gebied aan de zuidzijde is ingegeven door de ligging van de bestaande dorpsbebouwing en de aanwezige sportvelden.

Aangrenzend komen in dit deel van Spijk diverse woonpercelen voor. Deze zijn in de bestemmingsplan Buitengebied-Noord als 'Wonen' bestemd.

Opgemerkt wordt verder nog dat in de nabije omgeving van de voorgenomen locatie geen agrarische bedrijven in hun ontwikkelingsmogelijkheden belemmerd worden door de bouw van het nieuwe kindcentrum. De aan de zuidzijde van het dorp gelegen agrarische bouwpercelen (opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied - Delfzijl-Noord) liggen op voldoende afstand (ruim 200 m).

Overigens zijn dichterbij gelegen woningen al eerder grensstellend.

Figuur 7. Ligging agrarische bouwpercelen (bron: Bestemmingsplan Buitengebied-Noord).

5. Vooroverleg provincie

Over de gewenste grenswijziging heeft ambtelijk vooroverleg met de provincie plaatsgehad. Er is begin 2017 tussen provincie Groningen en gemeente Delfzijl afstemming geweest over de locatiekeuze voor het nieuwe kindcentrum. Tijdens een overleg ter plaatste op 10 februari 2017 zijn de locaties op sportpark Oldencate bezocht en heeft de gemeente een nadere motivatie gegeven. Deze motivatie is in de brief van 19 april 2017 aan Gedeputeerde Staten door de gemeente verder uiteengezet.

Na interne terugkoppeling heeft de provincie de gemeente laten weten (22-05-2017), dat de procedure kan worden gestart om het Kindcentrum op de locatie op het sportveld mogelijk te maken. De voorliggende notitie bevat de gevraagde onderbouwning.

6. Samenvatting en verzoek tot grenswijziging

Er moet worden vastgesteld dat er binnen het bestaand bebouwd gebied geen geschikte mogelijkheden zijn om de gewenste bouw van een Integraal Kindcentrum een goede plaats te geven. Aan de zuidzijde van het dorp doen zich daarvoor wél mogelijkheden voor, waarbij tevens de combinatie met de sportvoorzieningen een belangrijk voordeel biedt (met koppelkansen voor het bewegingsonderwijs).

De gemeente Delfzijl zal in een bestemmingsplanwijziging daarvoor het stedenbouwkundige en juridische kader aangeven. Deze motivering zal worden opgenomen. De gemeente verzoekt, gelet het bovenstaande, tot grenswijziging van het buitengebied als in onderstaande figuur aangegeven, dit overeenkomstig artikel 2.12.lid b van de Omgevingsverordening.

Figuur 8. Gewenste grenswijziging (in rode belijning aangegeven).

-0-0-0-